

อิชสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ก

1. กระบวนการธนาคารชุมชน

1.1 การพิจารณาให้สินเชื่อกับกลุ่กค้าของธนาคารชุมชน

แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1.1.1 กลุ่มนักลงทุนที่ได้รับการจัดชั้น หรือจัดเกรด จากสำนักงานคณะกรรมการกำกับธุนหนี้บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักเลขานุการนายกรัฐมนตรี ให้อยู่ในเกรด AAA หลักเกณฑ์ ดังนี้

1. มีมติจากกลุ่มนักลงทุนให้กู้เงินได้ในจำนวนเท่าใด
2. ได้รับความเห็นชอบจากนายอำเภอ (โดยใช้ออกสาร กทบ. 8)
3. ให้กรรมการของชุมชนนั้นเป็นผู้ค้ำประกันเงินกู้ โดยไม่จำเป็นต้องมีหลักทรัพย์อื่นมาค้ำประกัน
4. ระยะเวลาภัยไม่เกิน 3 ปี อัตราดอกเบี้ย 6.0% ต่อปี
5. เป็นไปตามนโยบายของธนาคาร

1.1.2 กลุ่มลูกค้าทั่วไป คือกลุ่มนักลงทุนจากกลุ่มที่ 1 และสมาชิกของกลุ่ม จะต้องมีหลักประกันประกอบการขออนุมัติสินเชื่อ

1.2 ประเภทสินเชื่อและวงเงินสินเชื่อ

การพิจารณาวงเงินสินเชื่อ จะพิจารณาตามความจำเป็นของลูกค้าแต่ละอาชีพ และมีประเภทสินเชื่อที่กำหนดขึ้นใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของลูกค้า ดังนี้

1. เงินกู้ระยะยาว (Community Term Loan) มีลักษณะเหมือนเงินกู้ประจำทั่วไป ระยะเวลาภัยมีกำหนดไม่เกิน 3 ปี ผ่อนชำระต้นเงินและดอกเบี้ยตามเงื่อนไข ทั้งนี้การผ่อนชำระต้นเงินและดอกเบี้ยจะให้มีความยืดหยุ่น โดยพิจารณาจากรายได้ของลูกค้าซึ่งอาจเป็นไปตามคุณภาพ กำหนดใหม่ระยะเวลาในการปลดหนี้ได้ตามความเหมาะสม แต่ไม่เกิน 1 ปี

2. เงินกู้หมุนเวียน (Community Revolving Loan) เป็นประเภทสินเชื่อใหม่ที่มีลักษณะทั่วไปเหมือนกับเงินกู้เพื่อการเกษตรหมุนเวียน แต่ขยายขอบข่ายของการเกษตรกิจการของลูกค้าให้ครอบคลุมทั้งการผลิต การเกษตร การค้า และการบริการ มีระยะเวลาสัญญาไม่เกิน 1 ปี ตัวเงินแต่ละฉบับมีอายุไม่เกิน 180 วัน

3.ตัวเงิน(Community P2N Loan) เป็นสินเชื่อประเภทใหม่ที่มีลักษณะเหมือนกับเงินกู้โดยตัวสัญญาใช้เงินทุกประการ แต่ใช้กับลูกค้าของธนาคารชุมชน และมีเอกสารประกอบตัวเงิน เช่น การสั่งซื้อสินค้าจะต้องมีใบสั่งซื้อสินค้า หรือใบสั่งสินค้า

1.3 เครื่องมือพิจารณาสินเชื่อ

เครื่องมือที่ใช้ในการพิจารณาสินเชื่อธนาคารชุมชน (Community Credit Scoring :CCS) มี 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การพิจารณาหลักเกณฑ์บังคับ (Must Criteria) ส่วนที่ 2 การประเมิน คะแนนสินเชื่อ (Credit Scoring) หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาสินเชื่อ ตามเครื่องมือดังกล่าวเป็น ดังนี้

1. การพิจารณาหลักเกณฑ์บังคับ (Must Criteria) หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา สินเชื่อในส่วนนี้ประกอบด้วยเกณฑ์ในการพิจารณา 6 หลักเกณฑ์ คือ

1.1 นโยบายของธนาคาร สินเชื่อที่ขออนุมัติ ต้องไม่ขัดกับนโยบายของธนาคาร ในขณะนั้น

1.2 การจัดตั้งกู้ ต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อทำการผลิต หรือกิจกรรมที่ก่อให้เกิดรายได้ โดยไม่มีวัตถุประสงค์อื่นแอบแฝง

1.3 ความน่าเชื่อถือของผู้นำ ผู้นำต้องไม่มีพฤติกรรมที่อาจนำไปสู่ ความเสียหายกู้

1.4 องค์กรพันธมิตร ลูกค้าที่ขอสนับสนุนสินเชื่อต้องมีองค์กรพันธมิตรสนับสนุน

1.5 ประวัติการชำระหนี้ ลูกค้าที่ขอสนับสนุนสินเชื่อ ต้องมีประวัติการท้างชำระหนี้ ไม่เกิน 3 เดือน

1.6 ความเป็นไปได้ทางการตลาด สินค้า/ผลิตภัณฑ์ ของลูกค้าต้องมีความเป็นไปได้ใน การขาย มีตลาดรองรับ

หากคุณสมบัติของลูกค้าผ่านตามหลักเกณฑ์เบื้องต้น จึงจะนำรายละเอียดของลูกค้าไป ประเมินคะแนนสินเชื่อต่อไป แต่หากไม่ผ่านเกณฑ์ข้างต้น ก็ให้ชลอสินเชื่อรายดังกล่าวไว้ก่อน

2. การประเมินคะแนนสินเชื่อ (Credit Scoring) หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา คะแนนสินเชื่อ ประกอบด้วย 5 ด้าน

2.1 ข้อมูลชุมชน เพื่อพิจารณาความเข้มแข็งในแบบพื้นฐานของกลุ่มชุมชน

2.2 เป็นการพิจารณาโครงสร้างของกลุ่มและผู้นำชุมชนถึงความโปร่งใส และชัดเจนใน การจัดการ

2.3 การผลิต/เกษตร/ค้า/บริการ เพื่อพิจารณาความสามารถในการผลิตฯ ของกลุ่ม

2.4 การตลาด เพื่อพิจารณาความมั่นคงของตลาดที่รองรับ และโอกาสในการขยายตลาด

2.5 การเงิน เพื่อพิจารณาความสามารถในการทำกำไร และความสามารถในการชำระหนี้ของกลุ่ม

2. โครงการจัดตั้งองค์กรการเงินชุมชนต้นแบบ

“ธนาคารชุมชนบ้านสามขา – แม่ทะ จ.ลำปาง”

2.1 ข้อมูลทั่วไปของบ้านสามขา

ชุมชนบ้านสามขา เป็นหมู่บ้านหนึ่งในตำบลหัวสือ อ.แม่ทะ จ.ลำปาง มีจำนวนประชากร 667 คน จำนวน 152 ครัวเรือน สภาพพื้นที่เป็นพื้นที่ราบต่างระดับมีภูเขาและป่าไม้ล้อมรอบ อาชีพส่วนใหญ่ ทำนาทำไร่ เลี้ยงสัตว์ แกะสลัก และรับราชการหรือทำงานเอกสาร มีพื้นฐานการศึกษาอยู่ในระดับสูงพอสมควร ชุมชนมีความเข้มแข็ง มีวัฒนธรรมการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง มีกลุ่มสังคมอุดหนุนและกองทุนอื่น ๆ อีก 39 กองทุนในหมู่บ้าน มีความสามัคคีเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ร่วมมือกันแก้ไขปัญหา มีผู้นำชุมชนที่มีศักยภาพ มีการนำเยาวชนในหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ เรียนรู้และแก้ไขปัญหาร่วมกับผู้ใหญ่ และที่สำคัญเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษาดูงาน โดยมีกลุ่ม / องค์กรพันธมิตรเข้าไปร่วมเรียนรู้และสนับสนุน อาทิ นวัตกรรมศึกษาพัฒนา นวัตกรรมไทยคัม Constructionism Lab ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือ บริษัท ปูนซีเมนต์ไทยจำกัด NECTEC สถาบัน ราชภัฏลำปาง 7-Eleven โดยมีโครงการที่เกิดขึ้นเป็นรูปธรรม เช่น โครงการธนาคารสมองของเด็กและเยาวชนที่มีเงินให้ผู้ใหญ่ดู, โครงการ Internet หมู่บ้าน, โครงการ Long – Stay, โครงการค่ายเรียนรู้ภาษาล้านนา ค่ายภาษาอังกฤษ, ค่ายวิปัสสนา โครงการพัฒนากิจการร้านค้าชุมชนเรียนรู้เรื่องการค้าปลีก เป็นต้น

2.1.1 ที่มาของโครงการธนาคารชุมชนบ้านสามขา

ในปี 2539 ทางชุมชนได้ร่วมกับนวัตกรรมศึกษาพัฒนา ทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ภายในชุมชน ซึ่งพบว่าปัญหานี้สินของบรรดาสมาชิกในชุมชนเป็นปัญหาหลัก โดยมีหนี้สินรวมกันถึง 18.0 ล้านบาท และรายในเวลา 3 เดือน หลังจากทำการสำรวจในครั้งแรก จำนวนหนี้สินได้เพิ่มขึ้นอีก 3.0 ล้านบาท รวมเป็น 20 ล้าน จึงได้มีการกำหนดแนวทาง ที่จะแก้ไขปัญหานี้สินดังกล่าว โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการประกอบอาชีพ ควบคู่ไปกับ

การเติบโตทางเศรษฐกิจของชุมชน อันจะนำไปสู่สภาพสังคมและคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป ดังนั้น เงินทุนและระบบการบริหารจัดการการเงินจึงเป็นสิ่งที่ชาวบ้านสามาถ้องการ

ด้วยการให้ความสนับสนุนของมูลนิธิศึกษาพัฒนา โดย ดร.พารณ อิสรassenaa ณ อยุธยา ได้เข้ามาให้การสนับสนุนในการให้ปัญญา ตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้ในการพัฒนา ต่างๆ รวมทั้ง การประสานงานกับกลุ่มพันธมิตรต่างๆ ที่มีความสนใจให้เข้ามาร่วมร่วมกัน

2.1.2 ลักษณะการดำเนินงานของธนาคารชุมชนบ้านสามาถ

1. มีโครงสร้างการบริการงาน กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบชัดเจน คณะกรรมการ คณะกรรมการทำงาน และผู้บริหารของธนาคารชุมชนบ้านสามาถ ทั้งหมด มาจากการคัดสรรและเลือกตั้ง ของสมาชิกในชุมชน โดยมีที่ปรึกษาภายนอกจากกลุ่มพันธมิตรและธนาคารออยเป็นพี่เลี้ยงให้การช่วยเหลือ

2. การให้บริการ มีการรับฝาก – ถอนเงิน และการให้กู้ยืมเงินสำหรับผู้ที่ต้องการจะนำเงินไปลงทุนเพื่อประกอบธุรกิจ โดยเปิดให้บริการทุกวันอาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 9.00 – 13.00 น.

3. สถานที่ทำการ ใช้โรงเรียนบ้านสามาถเป็นสถานที่ทำการ โดยจัดสถานที่ทำการในลักษณะจุดบริการร่วมของธนาคาร มีเค้าท์เตอร์รับฝาก – ถอน คอมพิวเตอร์ โต๊ะทำงานของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ บัญชี และผู้จัดการ

4. ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ ใน การดำเนินงาน มีคอมพิวเตอร์และโปรแกรมสำเร็จรูปใช้ในการให้บริการ พื้นที่สำนักงาน เงินกู้ และระบบบัญชี โดยใช้โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ที่ตรงและสอดคล้องกับระเบียบ กฎหมายของธนาคารชุมชนบ้านสามาถ – กรุงไทย ซึ่งสามารถช่วยในการรับฝาก – ถอน คำนวณดอกเบี้ย เงินเดือน เงินฝาก เงินกู้ เงินคงเหลือและบัญชีได้อย่างรวดเร็วถูกต้อง

5. มีพันธมิตรเป็นที่ปรึกษาและมีธนาคารกรุงไทยสนับสนุนเงินทุนให้กู้ยืม ระบบงาน ความรู้ และเป็นพี่เลี้ยง

2.1.3 จุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ร่วมกัน

ในช่วงปีค�훗มภากดูร้อนของปี 2545 ทางโรงเรียนบ้านสามาถ ได้จัดทำโครงการ English Camp ขึ้น เมื่อโครงการดังกล่าวเสร็จสิ้นลง หลังหักค่าใช้จ่ายแล้วมีเงินเหลืออยู่ประมาณ 6 หมื่นบาท ทางกลุ่มเยาวชนได้ตกลงกันว่าจะนำเงินดังกล่าวมาใช้เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์และเม็ดเงินที่เพิ่มขึ้น ในนามของธนาคารสมอ

โดยในครั้งนี้สมาชิกของธนาคารสมอง (ทั้งหมดเป็นเยาวชนในหมู่บ้าน) ได้มีมติให้นำเงินออกให้ผู้ใหญ่ในชุมชนที่มีความจำเป็นจะต้องใช้เงิน ได้แก่ชั้นไปก่อน โดยมีการทดลองอัตราดอกเบี้ยและกำหนดระยะเวลาในการชำระหนี้ไว้ตามแต่ความสะดวกของผู้กู้แต่ละคน

การดำเนินงานในระยะแรกค่อนข้างมีปัญหาในเรื่องการชำระหนี้ไม่ตรงตามเงื่อนไขบ้าง ทางกลุ่มธนาคารสมองจึงมีแนวความคิดที่จะจัดการกับระบบงาน ที่ใช้อยู่ให้เป็นระบบมากขึ้น จึงได้มีแนวความคิดที่จะจัดตั้งองค์การเงินโดยมีหลักและวิธีการในการดำเนินงานใกล้เคียงกับธนาคารที่เป็นสากล

2.1.4 กระบวนการเรียนรู้

ได้ร่วมศึกษาระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม กับสมาชิกชุมชนบ้านสามขา มูลนิธิศึกษาพัฒนา และกลุ่มพันธมิตร โดยการเข้าประชุมในเวทีต่าง ๆ เพื่อศึกษาแนวความคิด ให้รู้ถึงปัญหา ความต้องการ ตลอดจนเครื่องมือที่ต้องใช้เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วง นั้นคืออะไรแล้วนำข้อมูลทั้งหมดมากำหนดโครงสร้าง หลักเกณฑ์ ภารกิจแล้วนำมาปรับใช้ โดยการเข้าประชุมทั้ง 4 เวที ได้แก่

1. เวที กรรมการชุมชน กับธนาคารกรุงไทยฯ
2. เวที กรรมการชุมชน กับพันธมิตร
3. เวที กรรมการชุมชน กับสมาชิกชุมชน
4. เวที กรรมการชุมชน ธนาคารกรุงไทยฯ และพันธมิตร

2.1.5 ผลลัพธ์ของการเรียนรู้

1. ชุมชนบ้านสามขา จะมีธนาคารชุมชนฯ เกิดขึ้น โดยสมาชิกจะเป็นผู้บริหาร จัดการและร่วมกันตัดสินใจกันเองภายในชุมชน
 2. ธนาคารกรุงไทยจะเป็นผู้ให้การสนับสนุน ในเรื่องความรู้เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจด้านการเงิน และอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงาน
 3. มูลนิธิศึกษาพัฒนา จะเป็นผู้ให้ปัญญา และค่อยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

บทบาทของผู้ยานธนาคารชุมชนในการให้ความสนับสนุนเรื่องชุดความรู้และกระบวนการถ่ายทอด มีดังนี้

1. ชุดความรู้ ประกอบด้วย

1.1 การสร้างความเชื่อถือ เนื่องจากความเชื่อถือ เป็นหัวใจสำคัญขององค์กรการเงิน ซึ่งในการจะทำให้บุคลากรนอกเชื่อถือ ธนาคารชุมชนจักต้องมีความเข้าใจและมีพื้นฐานที่ดี จึงได้ ให้การบรรยายในเรื่องหลักธรรมาภิบาล และหลักการให้บริการที่ดีแก่ธนาคารชุมชน

1.2 การจัดโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสม ธนาคารได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการ ให้คำ แนะนำปรึกษาแก่ชุมชนในเรื่องการจัดโครงสร้างว่า องค์กรที่ดีจะต้องมีการแบ่งงานเป็นสายการ บังคับบัญชา หรือเป็นระดับ และต้องมีการมอบหมายบุคคลผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน เพื่อความ คล่องตัวในการบริหาร และยังช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สามารถตรวจสอบได้

1.3 การให้บริการทางการเงิน การรับฝากเงิน และถอนเงิน

1.4 การบริหารความเสี่ยง ได้แก่ หลักเกณฑ์ในการพิจารณาสินเชื่อ การพิจารณา ความเสี่ยง การทำนิติกรรมสัญญา และการติดตามประเมินผล เป็นต้น

1.5 การติดตามหนี้ ชุดความรู้ที่ให้ประกอบด้วย การติดตามเร่งตัดหนี้ การจัดแบ่ง ชั้นหนี้และการบังคับสั่งตามกฎหมาย

1.6 การควบคุมภายใน ชุดความรู้ที่ให้ คือ ความสำคัญของการควบคุมภายในและ วิธีการตรวจสอบภายใน

2. ระบบงานชุดความรู้ ระบบงานที่ธนาคารให้การสนับสนุน ด้วยการบรรยาย ประกอบด้วย

2.1 ระบบงานเงินฝาก ธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบการเงิน ได้แก่ การขอเปิด บัญชี การรับฝากเงิน – ถอนเงิน การจ่ายเงินกู้ การรับชำระหนี้ การเก็บรักษาเงินสดย่อย และความรู้ เกี่ยวกับการใช้เช็ค เป็นต้น

2.2 ระบบงานเงินกู้ ธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินกู้ ได้แก่ สินเชื่อมีกีฬา แต่ละ ประเภทมีความหมายว่าอย่างไร กระบวนการในการอนุมัติสินเชื่อ การวิเคราะห์สินเชื่อ การขอทำ นิติกรรมสัญญา การติดตามประเมินผล การติดตามเร่งรัดหนี้ และการดำเนินคดี รวมทั้งการรายงาน

2.3 ระบบงานบัญชี ธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชี ได้แก่ ความรู้พื้นฐานด้าน การบัญชีหมวดบัญชี การวิเคราะห์รายการทางบัญชี รายงานกระแสเงินสด งบกำไรขาดทุน และงบ ดุล เป็นต้น

2.4 ระบบ IT ได้แก่ โปรแกรมระบบงานต่าง ๆ คู่มือการลงทะเบียนงาน และการ อบรมความรู้เชิงปฏิบัติการ

นอกจากนี้ ธนาคารซึ่งมีถูมือการปฏิบัติงาน แบบฟอร์มต่างๆ ที่ใช้กับการทำงาน รวมทั้ง รายละเอียดและวิธีปฏิบัติของทุกระบบงาน ให้ไว้กับธนาคารชุมชนบ้านสามาด้วย

3. เงินทุน ให้สินเชื่อเพื่อเป็นเงินหมุนเวียน

4. เครื่องมืออุปกรณ์ ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ (ไม่รวม Printer) และ โปรแกรมระบบงาน

5. ระบบไฟล์

5.1 การฝึกฝนและการสอนงาน นอกเหนือจากให้รับฟังการบรรยายแล้วยังให้มี การทำ Workshop และฝึกปฏิบัติงานจริงด้วย

5.2 การกำกับดูแล ได้มีการมอบหมายให้ธนาคารกรุงไทย สาขาไก่เดื่งร่วมเป็น กรรมการ ในคณะกรรมการตรวจสอบ ของธนาคารชุมชนบ้านสามาด และให้รายงานสำนักงาน ใหญ่ทราบเป็นระยะ ๆ

2.1.6 ผลได้ของชุมชนบ้านสามาด

1. องค์กรการเงินของชุมชน โดยองค์กรดังกล่าวจะทำหน้าที่ระดมทุนภายใต้ชุมชนเพื่อ การสนับสนุนให้แก่สมาชิกในชุมชนของตนเอง

2. สมาชิกในชุมชนจะได้รับประสบการณ์จากการเรียนรู้ถึงกระบวนการ การให้บริการ ในขั้นตอนต่าง ๆ ของสถาบันการเงิน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการฝากถอน การถูกฯ ฯ

3. สมาชิกในชุมชนจะมีวินัยในการออมและรู้จักภัยทางการเงิน ความน่าเชื่อถือของ ตนเอง

4. สมาชิกในชุมชนมีความมั่นใจหากต้องการที่จะลงทุนในธุรกิจ เนื่องจากมีเงินทุนอยู่ ในชุมชน

2.1.7 สิ่งที่ฝ่ายงานธนาคารชุมชนได้รับ

1. ได้มีโอกาสเรียนรู้ระบบการเงินของชุมชนในระดับมากที่สุด

2. ได้เป็นส่วนร่วมในการเสริมสร้างวินัยทางการเงินของชุมชน

3. ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกในชุมชน ในรูปของการ สนับสนุนเงินทุนในรูปของสินเชื่อเพื่อประกอบอาชีพ

4. ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับมากที่สุดให้เกิดความเข้มแข็ง

5. ได้มีโอกาสกระจายเงินทุนออกไปยังแหล่งเงินทุนที่ด้อยโอกาส

ที่มา : ธนาคารกรุงไทย. ฝ่ายการธนาคารชุมชน (2546)

2.2 หลักเกณฑ์ทั่วไปของธนาคารชุมชน

สำหรับธนาคารชุมชน ได้เปิดให้กองทุน AAA ถือเป็นได้โดยมีหลักเกณฑ์คือ ลงทุนในกิจกรรมเพื่อก่อให้เกิดรายได้ (เป็นทุนหมุนเวียน และลงทุนระยะยาว) มีเป้าหมายในการจัดตั้งธนาคารชุมชนคือ

1. กระจายอำนาจให้กองทุนที่มีการค้นหา พัฒนา และได้รับการสนับสนุนที่เป็นการกำหนดอนาคตตนเอง โดยการมีส่วนร่วมของสมาชิก จากการ "คิดเองและทำเอง"

2. สร้างเครือข่ายกองทุนระดับตำบลที่เอื้ออาทร และช่วยเหลือซึ่งกันและกันแก่องค์กร โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เกิดองค์ความรู้สู่การพัฒนา สมาชิก

3. มีการสนับสนุนเครือข่ายองค์กรภาครัฐและเอกชน อย่างรู้ภาระกิจหน้าที่ รู้คุณค่า มีทักษะของตนเอง เพื่อช่วยการขับเคลื่อนของเครือข่ายกองทุน สร้างภูมิคุ้มกันเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต ในหมู่บ้านหรือชุมชน

2.2.1 กลุ่มเป้าหมายของธนาคารชุมชน

การศึกษาโครงสร้างการตลาด เป็นการศึกษาถึงจุดอ่อน จุดแข็ง และการสร้างความแตกต่าง (Differentiate) ในตัวบริการ เพื่อหาช่องว่างในการสร้างส่วนแบ่งตลาด ไปถึงการดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามนโยบาย กรณีของธนาคารชุมชน กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย จะเป็นเป็นกลุ่มชุมชนที่มีการรวมตัวกันอย่างเข้มแข็ง ไม่ว่าจะเป็นไปเพื่อประกอบการผลิต หรือการเกษตร หรือการค้า หรือธุรกิจ บริการกีตาน กลุ่มชุมชนเหล่านี้ต้องเป็นกลุ่มที่อยู่ภายใต้การดูแลสนับสนุนจากองค์กรต่าง ๆ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากลุ่มชุมชนให้มีความเข้มแข็ง สามารถอยู่ต่อไปได้อย่างยั่งยืน ซึ่งกลุ่มองค์กรเหล่านี้ คือกลุ่มพันธมิตรที่จะเข้าไปสร้างความสัมพันธ์ ประสานความร่วมมือ โดยอาศัยประสานการณ์จากการทำงานด้านชุมชนเหล่านี้เป็นช่องทางในการเข้าถึงกลุ่มชุมชน ประเภทองค์กร พันธมิตร โดยจำแนกกลุ่มชุมชน ที่จะเข้าไปช่วยสนับสนุนส่งเสริม ออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มชุมชนที่ผ่านเกณฑ์การพิจารณาอนุมัติสินเชื่อของธนาคาร
2. กลุ่มชุมชนที่ผ่านหลักเกณฑ์เบื้องต้นแต่ไม่ผ่านเกณฑ์การพิจารณาสินเชื่อของธนาคาร
3. กลุ่มชุมชนที่ไม่ผ่านเกณฑ์เบื้องต้นสินเชื่อบัญชีของธนาคาร
4. กลุ่มที่ผลกระบทต่อเศรษฐกิจและสังคมซึ่งเป็นกลุ่มชุมชนทั่วไปที่ทำการผลิต พลิตภัณฑ์ในประเภทที่ธนาคารมีนโยบายให้การสนับสนุน

2.2.2 กลยุทธ์การเข้าถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลและสถานการณ์ทางการตลาด การมองหาจุดอ่อนจุดแข็ง และสร้างความแตกต่าง (Differentiate) ในด้วยวิธีการ เพื่อหาช่องว่างในการสร้างส่วนแบ่งทางการตลาด รวมไปถึงการดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามนโยบายที่ผู้บริหารธนาคารได้กำหนดไว้ ในกรณีของธนาคารชุมชนกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย จะต้องเป็นกลุ่มชุมชนที่มีการรวมตัวกันอย่างเข้มแข็งไม่ว่าจะเป็นไปเพื่อประกอบการผลิต หรือการเกษตร หรือการค้า หรือธุรกิจบริการกีตาน และกลุ่มชุมชนเหล่านี้ ต้องเป็นกลุ่มที่อยู่ภายใต้การดูแลสนับสนุนจากองค์กรต่างๆที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา กลุ่มชุมชนให้มีความเข้มแข็งและดำรงอยู่ต่อไปได้อย่างยั่งยืน ซึ่งกลุ่มองค์กรเหล่านี้ ก็คือ กลุ่มองค์กรพันธมิตร ที่ธนาคารจะเข้าไปสร้างความสัมพันธ์ และประสานความร่วมมือ โดยอาศัยประสบการณ์จากการทำงานด้านชุมชนขององค์กรพันธมิตรเหล่านี้เป็นช่องทางในการเข้าถึงกลุ่มชุมชน

2.2.3 ประเภทองค์กรพันธมิตร

เพื่อความชัดเจน และคล่องตัวในการประสานงาน จึงได้จัดแบ่งกลุ่มองค์กรพันธมิตร ออกเป็นประเภทตามลักษณะ โครงสร้างองค์กรของและพันธมิตร ดังนี้

1. ภาครัฐบาล ได้แก่ องค์กรที่เป็นหน่วยงานราชการ และดำเนินงานพัฒนาในด้านต่างๆ ให้กับชุมชนตามนโยบายของรัฐบาล อันได้แก่ กระทรวงต่างๆ ซึ่งจะมีหน่วยงานเฉพาะที่ดูแลด้านการพัฒนา เช่น กระทรวงมหาดไทย จะมีกรมการพัฒนาชุมชน (พช.) เป็นผู้ดำเนินงานด้านพัฒนาชุมชนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม ได้แก่ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม และกระทรวงพาณิชย์ ได้แก่ กรมการค้าภายใน กระทรวงสาธารณสุข ได้แก่ สำนักแพทย์แผนไทยและสถาบันการศึกษา เป็นต้น

2. ภาคเอกชน ได้แก่ องค์กรธุรกิจเอกชนต่างๆ โดยเริ่มที่ กลุ่มธุรกิจที่เป็นลูกค้าของธนาคาร ที่ใช้บริการกับฝ่ายสินเชื่อ เช่น กลุ่มสหฟาร์ม CP โดยที่ทุกกลุ่มธุรกิจเอกชนเหล่านี้ เป็นคู่ค้าธุรกิจกับชุมชน เช่น การรับซื้อสินค้าหรือส่งสินค้าจากชุมชน เพื่อไปแปรรูปวางขายตามแหล่งต่างๆ หรือเพื่อการส่งออก ซึ่งธนาคารจะสามารถอาศัยการเชื่อมโยงของภาคเอกชนเหล่านี้ เป็นช่องทางให้ธนาคารเข้าไปสนับสนุนปล่อยสินเชื่อในการใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน เสริมสภาพคล่องในการเพิ่มการผลิตตามกำลังของคู่ค้าได้ตามที่ต้องการ ซึ่งจะส่งผลดีทั้งต่อตัวธุรกิจเอกชนในด้านการขยายช่องทางธุรกิจ และทั้งต่อชุมชนในด้านของกำลังการผลิตและรายได้ที่เพิ่มขึ้น

3. ภาค NGO ได้แก่ องค์กรพัฒนาเอกชนต่างๆ ที่ไม่ใช่ภาครัฐ และมีการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาสังคมอย่างเป็นอิสระ โดยจะแบ่งแยกออกได้เป็นหลายกลุ่ม แต่ละกลุ่มจะมีปฏิบัติ

การที่แตกต่างกันไปตามแต่ตัวคุณประส่งค์ในการดำเนินการของกลุ่ม เช่น กลุ่มที่ทำงานด้านการพัฒนา ที่จะมุ่งสนับสนุนสร้างความเข้มแข็งในแก่ชุมชน โดยการเข้าไปทำงานร่วมกับชุมชน มีองค์ความรู้และให้คำปรึกษาแนะนำต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด อาทิ ชุดความรู้เรื่องเกษตรยั่งยืน กลุ่ม NGO จะมีความเข้าใจในชุมชนเป็นอย่างดี และจะเป็นอีกหนึ่งที่ธนาคารจะร่วมเป็นพันธมิตรในการเข้าสนับสนุนกลุ่มชุมชน ได้เป็นอย่างดี อาทิ GREEN NET , สามารถพัฒนาประชากรและชุมชน

4. ภาคองค์กรอิสระ ได้แก่ องค์กรที่ได้รับการสนับสนุนจากทางรัฐบาล หรือจากกลุ่มทุนต่าง ๆ แม้มีการบริหารงานที่แยกอิสระเป็นของตนเอง องค์กรเหล่านี้ จะมีบทบาทในด้านการพัฒนาชุมชนอย่างสูง เพราะได้รับการสนับสนุนเงินทุน ทั้งจากแหล่งทุนภายในและต่างประเทศ และนำมาปล่อยถูกให้กับชุมชนต่าง ๆ โดยเน้นการพัฒนาความเข้มแข็งกลุ่มเชิงสังคม เช่น สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) กองทุนพื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (กฟก.) สำนักงานส่งเสริมและพัฒนา SME (สว.) และเครือข่ายชุมชนอิสระ เป็นต้น

5. ภาครัฐ ได้แก่ องค์กรที่รวมตัวกันขึ้นมาในรูปของชุมชน สมาคม มูลนิธิ ฯลฯ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ และช่วยเหลือพัฒนาชุมชน เช่น ชมรมรัฐวิสาหกิจเพื่อชุมชน (ชรช.) คณะกรรมการร่วมพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน (คพชช.) ชมรมนักธุรกิจเพื่อสังคม เป็นต้น

การแบ่งกลุ่มองค์กรพัฒนาอีกเป็น 5 ประเภทดังกล่าวนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บังเกิดความสะดวก และง่ายต่อการกำหนดกลุ่มเป้าหมาย เนื่องจากกลุ่มชุมชนต่าง ๆ ในประเทศไทยมีเป็นจำนวนมากและบางกลุ่มอาจอยู่ภายใต้การสนับสนุนของหลายองค์กร จึงจำเป็นต้องจัดสรรให้อยู่ภายใต้การดูแลของกลุ่มอาชญากรรมให้การสนับสนุนของหลายองค์กร จึงจำเป็นต้องจัดสรรให้อยู่ภายใต้การดูแลขององค์กรพัฒนาอีกด้วย ซึ่งทำให้มีความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพกลุ่มชุมชนอย่างเชื่อมโยงรอบด้าน ลดลงความซ้ำซ้อนในการพิจารณาให้เงินทุนกับกลุ่มเป้าหมาย เกิดความสัมพันธ์ที่ดีและมีความสะดวกในการประสานงาน โดยทั้งนี้ธนาคารชุมชนได้จัดทีมงานเพื่อรับผิดชอบและประสานงานกับกลุ่มองค์กรพัฒนาอีกด้วย กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ โดยกำหนดแบ่งการดูแลเป็นเขตพื้นที่

2.2.4 ขั้นตอนการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย

- พิจารณาข้อมูลกลุ่มชุมชน แยกตามเขตพื้นที่พร้อมระบุชื่อองค์กรเพื่อความสะดวกในการติดต่อประสานงาน ปัจจุบันได้รวมข้อมูลจากกลุ่มทั่วประเทศไว้แล้ว 6,782 กลุ่ม

2. ประธานผู้นำกลุ่มชุมชน องค์กรชุมชน หรือเครือข่ายชุมชน เพื่อแนะนำบริการและสอบถามความต้องการ

3. จัดประชุมซึ่งแบ่งแก่กลุ่มเป้าหมาย สอบถามข้อมูลของกลุ่มต่าง ๆ อย่างครบถ้วน

2.5.5 การสนับสนุนการปฏิบัติงานของธนาคาร

เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายตามนโยบายของธนาคารชุมชน จึงได้เตรียมความพร้อมเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของธนาคาร ดังนี้

1. ให้ความรู้สำหรับการใช้เครื่องมือพิจารณาสินเชื่อธนาคารชุมชน (Community Credit Scoring)

2. การสนับสนุนด้านการส่งเสริมการตลาด ธนาคารชุมชนได้จัดหน้าที่ทีมการตลาด เพื่อดำเนินการด้านการส่งเสริมการตลาดและสนับสนุนการปฏิบัติงานของธนาคาร ดังนี้

ประธานงานในส่วนกลางกับหน่วยงานกลางที่มีความรู้และมีหน้าที่ดูแลโดยตรง เช่น สำนักมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ กรมพัฒนาชุมชน เป็นต้น ตลอดจนอำนวยความสะดวกในการประสานงานอื่น ๆ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานยิ่งขึ้น

จัดทีมงานด้านการตลาดเพื่อออกพื้นที่ร่วมกับสาขา จัดประชุมกลุ่มชุมชนเพื่อแนะนำ และเชิญชวนให้กับกลุ่มชุมชนเป้าหมายมาใช้บริการธนาคารชุมชนการดำเนินการด้าน ประชาสัมพันธ์ และโฆษณา

2.2.5 การประชาสัมพันธ์

- จัดทำ PRESS RELEASE และประธานการจัดทำบทสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูง
- จัด PRESS TOUR โดยนำสื่อมวลชนเข้าชมการดำเนินธุรกิจของชุมชน ที่ได้รับ

การสนับสนุนทางการเงินจากธนาคาร

- ประชาสัมพันธ์ข่าวการบริการผ่านทางโทรศัพท์ และวิทยุ ที่มีการติดต่อสัมพันธ์ กับธนาคาร ตามโอกาสที่เหมาะสม

- จัดทำหนังสือเชิญชวน ไปยังกลุ่มชุมชน /เครือข่ายชุมชน โดยตรง เพื่อแจ้งให้ทราบ ถึงการบริการสินเชื่อของธนาคารชุมชน

ที่มา : ธนาคารกรุงไทย.คู่มือปฏิบัติงานธนาคารชุมชน (2546)

ภาคผนวก ๑

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

โดยที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เห็นควร มีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เพื่อ ให้มีอำนาจ และหน้าที่รับผิดชอบในการวางแผน นโยบาย และแผนงานในการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วนดังกล่าว เป็นไปอย่างรวดเร็ว ประสิทธิภาพสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ได้แต่งตั้งต่อรัฐสภา

อาศัยอำนาจตามความเป็นมาตรา 11 (8) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 นากรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการรัฐมนตรี จึงทรงพระบรมราชโองการฯ ไว้ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 บรรดาพระบรมราชโองการ ข้อบังคับ นิติบัญญัติและคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือ ซึ่งขัดหรือแย้งระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 ในระเบียบนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนหมู่บ้าน อีกทั้งชุมชนเมือง ตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดให้เป็นหมู่บ้านตามระเบียบนี้

“หมู่บ้าน” หมายความว่า หมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปักษ์ของท้องถิ่น

“ชุมชนเมือง” หมายความว่า ชุมชนในเขตกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาล ในเขตปักธงท้องที่พิเศษและชุมชนอื่น ตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด “สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชน เมืองแห่งชาติ

ข้อ 4 ให้ นายกรัฐมนตรี กายการตามระเบียบนี้

หมวด 1

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 6 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” โดยมีชื่อย่อว่า กทบ. ประกอบด้วยคณะรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี ที่นายกมติรัฐมนตรีเป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธานคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นรองประธานคนที่สอง รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีรัฐมนตรีเป็นรองประธานคนที่สามผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน 10 คน เป็นกรรมการ เลขาธิการนายกรัฐมนตรี เป็นกรรมการ และเลขานุการ

คณะกรรมการอาจแต่งตั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกิน 3 คน ให้มีที่ปรึกษาคณะกรรมการ ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งโดยคำแนะนำของ คณะกรรมการ จำนวนอย่างน้อยสามคนแต่ไม่เกินเจ็ดคน

ข้อ 7 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒินี้มีภาระอยู่ในตำแหน่งกราวลส่องปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ หรือในกรณีที่คณะกรรมการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีภาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่งหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับภาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดความต้องการนี้ หากยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับการแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ข้อ 8 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามข้อ 7 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (4) คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
- (5) เป็นคนໄร์ความสามารถหรือคนเดเมื่อนໄร์ความสามารถ
- (6) ได้รับโทยจำกัดคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำกัด

ข้อ 9 การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคราวใด ถ้าประธานกรรมการไม่นำประชุมหรือไม่อาจถือปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการผู้มีอำนาจตามลำดับ เป็นประธานในที่ประชุม ถ้าไม่มีรองประธานกรรมการมาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยข้อหาของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงข้าง

ข้อ 10 คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดนโยบาย การจัดตั้ง และแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และกองทุน

(2) กำหนดแผนการจัดทำเงินทุนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และแผนการจัดสร้างให้แก่องค์กร

(3) จัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เสนอต่อคณะกรรมการทรัพยากรูปธรรม

(4) กำหนดแผนงาน และอกรับเบิกบัญชีบังคับและประกาศในการจัดตั้ง และแนวทางการบริหารงานกองทุน

(5) ออกระเบียนเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน จัดหา และจัดสรรผลประโยชน์ของกองทุน

(6) ออกระเบียนเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและการบริหารกองทุน

(7) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้

(8) ออกระเบียน คำสั่ง และประกาศอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้

(9) เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงาน อาจมีคำสั่งให้ข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือคณะกรรมการอาจขอให้คณะกรรมการรัฐมนตรีมีมติให้พนักงาน หรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ไปช่วยปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานได้ โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานตามปกติ โดยจะให้ไปช่วยปฏิบัติงานเดี๋ยวเวลา บางเวลา หรือนอกเวลา ก็ได้ อีกทั้งอาจกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้ไปช่วยปฏิบัติงานด้วยก็ได้

(10) รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของกองทุนให้คณะกรรมการทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

(11) ปฏิบัติหน้าที่อื่น หรือตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการหรือตามที่คณะกรรมการรัฐมนตรีมอบหมาย

(12) ให้คณะกรรมการ ที่ปรึกษา และคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบนี้ ได้เบี้ยประชุมค่าตอบแทนตามอัตราที่กำหนด ในพระราชบัญญัติเบี้ยประชุมค่าตอบแทนที่ปรึกษา ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ.ศ. 2523 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเบิกจ่ายจากสำนักเลขานุการนายกรัฐมนตรี

หมวด 2

สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 13 ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในสำนักเลขานุการนายกรัฐมนตรี

ข้อ 14 สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ

(2) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการและอนุกรรมการ

(3) ศึกษาร่วมและวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของ

คณะกรรมการและของกองทุน

(4) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงการจัดตั้ง นโยบาย และแนวทางการบริหารกองทุน

(5) ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดตั้งกองทุน และแนวทางการบริหารกองทุน

(6) จัดให้มี หรือสนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจงและฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุน

(7) พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการพิจารณาแผนการบริหาร และจัดการกองทุน

(8) ให้การสนับสนุน ปรึกษาหารือ และข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบายระเบียบหลักเกณฑ์ การดำเนินงานกองทุน

(9) ดำเนินการหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่น ๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง กับกองทุน และรายงานผลต่อคณะกรรมการดำเนินการ ในส่วนการบริหารกองทุน

(10) รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ

(11) ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ประกาศ ณ วันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2544

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร

(ทักษิณ ชินวัตร)

นายกรัฐมนตรี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 118 ตอนพิเศษ 301 ลงวันที่ 30 มีนาคม 2544

**ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544**

โดยที่ เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 11(8) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ แผ่นดิน พ.ศ. 2544 นั้น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัตินี้ไว้ ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกความในวรรคสองของข้อ 6 แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และให้ใช้ความดังต่อไปนี้แทน

ประกาศ ณ วันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2544

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร

(ทักษิณ ชินวัตร)

นายกรัฐมนตรี

จิรศิริมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

**ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ**

พ.ศ. 2544

โดยที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วนในการ จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำหรับเป็นแหล่งเงินหมุนเวียนในหมู่บ้าน และชุมชนเมือง ใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม อีก ทั้งให้ห้องคิดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเอง เพื่อสร้าง ศักยภาพในการสร้างเสริมความเข้มแข็งด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจของประชาชนในหมู่บ้านและ ชุมชนเมือง สู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน จันเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศไทย รวมทั้ง เสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยในอนาคต

เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วนดังกล่าวเป็นไปอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ได้แจ้งต่อรัฐสภา อาศัยอำนาจความในข้อ 10 (8) แห่ง ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงออกระเบียบไว้ ดังนี้

**หมวด 1
ข้อความทั่วไป**

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 ในระเบียบนี้
“กองทุน” หมายความว่า กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตามเงื่อนไขที่ คณะกรรมการกำหนดให้เป็นหมู่บ้านตามระเบียบนี้

“หนู่บ้าน” หมายความว่า หนู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

“ชุมชนเมือง” หมายความว่า ชุมชนซึ่งตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาลในเขตปกครองท้องที่พิเศษและชุมชนอื่น ทั้งนี้ การจะกำหนดว่าชุมชนใดเป็นชุมชนเมืองให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

“คณะกรรมการสนับสนุน” หมายความว่า คณะกรรมการสนับสนุนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

“คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด” หมายความว่า คณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร

“คณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ” หมายความว่า คณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอหรือเขต

“คณะกรรมการกองทุน” หมายความว่า กรรมการในคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือกรรมการในคณะกรรมการกองทุนชุมชนเมือง

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

“ธนาคาร” หมายความว่า ธนาคารที่คณะกรรมการกำหนดให้บริการจัดการกองทุน

“ครัวเรือน” หมายความว่า ครอบครัวตามทะเบียนบ้าน อันประกอบด้วยบิดามารดา สามี ภรรยา บุตร ญาติพี่น้อง เป็นต้น อยู่ร่วมกัน

“หัวหน้าครัวเรือน” หมายความว่า เงินที่สมาชิกกลุ่มที่จะฝากหรือออมไว้กับกองทุนตามแต่จะตกลงกัน โดยให้ถือว่าเงินออมเป็นผู้แทนครัวเรือน

“หุ้น” หมายความว่า การออมทรัพย์ในรูปแบบหนึ่ง โดยมูลค่าของหุ้นให้เป็นไปตามที่กองทุนกำหนด

“เงินฝากสัจจะ” หมายความว่า เงินที่สมาชิกกลุ่มที่จะฝากหรือออมไว้กับกองทุนตามแต่จะตกลงกัน โดยให้ถือว่าเงินออมเป็นเงินสะสม และจะถอนหรือปิดบัญชีได้ก็ต่อเมื่อพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิกตามทะเบียนหรือข้อบังคับที่กองทุนกำหนด

“เงินรับฝาก” หมายความว่า เงินรับฝากประเภทต่าง ๆ นอกเหนือจากเงินออมตามที่กองทุนกำหนด

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกของกองทุน

“ที่ประชุมสมาชิก” หมายความว่า ที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีหรือที่ประชุมใหญ่วิสามัญ

ข้อ 4 ให้ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติรักษาการตามระเบียบนี้

หมวด 2

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 4 ปรัชญาหรือหลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

คือ

- (1) เสริมสร้างสำนึกรักความเป็นชุมชนและท้องถิ่น
- (2) ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคต และจัดการหมู่บ้านและชุมชนด้วยคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง
- (3) เกื้อหนุนประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน
- (4) เสื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม
- (5) กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน

ข้อ 6 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการดังนี้

- (1) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉินและจำเป็นเร่งด่วน และสำหรับการนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิภาพที่เกี่ยวกับประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน
- (2) เสริมสร้างและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันของตนเอง

(3) เสริมสร้างกระบวนการพัฒนาของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อการแก้ไขปัญหา และเสริมสร้างศักยภาพ และส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

(4) กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

(5) เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชน ในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

ข้อ 7 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังนี้

- (1) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้
- (2) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้
- (3) เงินกู้ยืม
- (4) ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากกองทุน
- (5) เงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ ที่กองทุนได้รับ โดยไม่มีเงื่อนไขผูกพันหรือการคิดพันอื่นใด

ข้อ 8 ให้คณะกรรมการเปิดบัญชีเงินฝากกองทรัพย์ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” กับธนาคาร เพื่อสำรองจ่ายและเตรียมจัดสรรให้แก่กองทุนหมู่บ้านและกองทุน ชุมชน เมือง

ให้นำเงินจาก “บัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” เข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองตามคำสั่งจ่ายของคณะกรรมการ

ข้อ 9 ให้คณะกรรมการจัดสรรเงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ไปยังบัญชีกองทุนหมู่บ้านและบัญชีกองทุนชุมชนเมืองตามหมวด 9 แห่งระเบียบนี้ บัญชีละหนึ่งล้านบาท ภายในระยะเวลา สามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากคณะกรรมการ สนับสนุนระดับจังหวัด

ในการนี้ คณะกรรมการไม่สามารถจัดสรรเงินให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนด ตามวรรคหนึ่ง ให้ขยายระยะเวลาต่อได้อีกไม่เกินสิบห้าวัน

ข้อ 10 ในการอนุมัติให้คณะกรรมการกองทุนเริ่มเข้าบริหารจัดการและเบิกจ่ายเงินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้าน หรือบัญชีกองทุนชุมชนเมือง ให้คณะกรรมการพิจารณาในหลักการ ดังนี้

(1) ความพร้อม ความสนใจ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง รวมทั้งการแสดงออกอย่างชัดเจนซึ่งความพร้อมในการเข้าร่วมบริหารจัดการกองทุน และการควบคุมดูแลกันเองในการใช้ประโยชน์จากกองทุนของประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

(2) ความพร้อมของคณะกรรมการกองทุน ที่เป็นความพร้อมของบุคคล ด้านความรู้ และประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุนสังคมของหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง เช่น กลุ่มออมทรัพย์ ธนาคารหมู่บ้าน กองทุนอาชีพ และกองทุนสวัสดิการ และความพร้อมในการเข้าบริหารจัดการกองทุน

(3) การบริหารจัดการกองทุนที่สอดคล้องและเกื้อกูลกัน ในส่วนเงินอุดหนุนกองทุนหมู่บ้านโดยสมาชิก และมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพการดำเนินกิจกรรมของกองทุนทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและการพึ่งพาตนเอง เพื่อความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพสูงสุด

ภายใต้บังคับแห่งข้อ 11 และบทบัญญัติในหมวด 8 แห่งระเบียบนี้ เมื่อคณะกรรมการได้อนุมัติให้คณะกรรมการกองทุนเริ่มเข้าบริหารจัดการและเบิกจ่ายเงินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้าน หรือบัญชีกองทุนชุมชนเมืองแล้ว คณะกรรมการย้อมหมุดอ่านใจในการบริหารจัดการเงินกองทุน และจะเข้าแทรกแซงการบริหารจัดการเงินกองทุนของคณะกรรมการกองทุนมิได้

ข้อ 11 คณะกรรมการมีอำนาจระงับการจ่ายเงินจากบัญชีกองทุนหรือให้กองทุนชดใช้หรือให้ส่งคืนเงินในกรณีที่กองทุนเบิกจ่ายไปแล้ว อันเนื่องจากมีหลักฐานอันสมควรเชื่อได้ว่า คณะกรรมการกองทุนไม่ปฏิบัติตามระเบียบหรือข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด หรือกระทำการอันอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อกองทุน

หมวด 3

คณะกรรมการสนับสนุนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ข้อ 12 ให้มีคณะกรรมการสนับสนุน ประกอบด้วย ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธานเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นรองประธานคนที่หนึ่ง เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เป็นรองประธานคนที่สอง ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ปลัดกระทรวงมหาดไทยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ปลัดทบทวนมหาวิทยาลัย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร อธิบดีกรมปัญช์กิจกลาง อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนจำนวนห้าคน และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจำนวนห้าคน ซึ่งแต่งตั้งโดยประธานกรรมการเป็นอนุกรรมการ ผู้แทนจากสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ และผู้แทนจากสำนักงาน เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ 13 คณะกรรมการสนับสนุนมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(1) กำหนดแผนปฏิรูปการบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียน ของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้เป็นไปตามแนวทางให้หมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา

(2) สนับสนุน และพัฒนาศักยภาพและจิตความสามารถของคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดในการทำหน้าที่ให้การสนับสนุนด้านวิชาการ และการจัดการแก่องค์กร อย่างมีประสิทธิภาพ

(3) บูรณาการแผนงาน โครงการ กิจกรรม และงบประมาณ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการของกองทุน

(4) ปรับปรุง แก้ไข ระเบียบ ข้อบังคับกองทุนตามแผนงาน โครงการของรัฐซึ่งมีวัตถุประสงค์ใกล้เคียงกับกองทุน เพื่อเอื้ออำนวย ให้กู้ภัยหรือองค์กรในหมู่บ้าน สามารถรวมกองทุนอื่นๆ กับกองทุน ได้ตามวัตถุประสงค์

(5) แต่งตั้งคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด เพื่อช่วยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสนับสนุน

(6) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

หมวด 4

คณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัด

ข้อ 14 ให้มีคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานปลัดจังหวัด เป็นรองประธาน ผู้แทนคณะกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งจากประธานกรรมการ และผู้แทนหน่วยงานระดับจังหวัด ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์

กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงศึกษาธิการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาธารณสุขจังหวัด เร่งรัดพัฒนาชนบทจังหวัด ประชาสัมพันธ์จังหวัด หัวหน้าสำนักงานจังหวัด ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนจำนวนห้าคน และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจำนวนห้าคน ซึ่งแต่งตั้งโดยประธานกรรมการเป็นอนุกรรมการและพัฒนาการ จังหวัด เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดอาจจัดตั้งศูนย์ประสานงานคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดเพื่อทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ

สำหรับกรุงเทพมหานคร ให้คณะกรรมการดังกล่าวตามวาระแรก ประกอบด้วยปลัดกรุงเทพมหานครเป็นประธาน ผู้แทนการเทศบาลแห่งชาติ ผู้แทนหน่วยงานระดับจังหวัด ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กรมประชาสัมพันธ์ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนจำนวนห้าคน และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจำนวนห้าคนเป็นอนุกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาชุมชน เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

ข้อ 15 ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(1) รับข้อทบทวนก่องทุนตามระเบียบและวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด

(2) ให้ความเห็นผลการประเมินความพร้อมของก่องทุน ซึ่งผ่านการประเมินของคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอร่วมกับชุมชนตามระเบียบหรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด

(3) สนับสนุนให้เกิดการเตรียมความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง

(4) ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานของก่องทุนในจังหวัด ให้เป็นไปตามระเบียบ หรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์

(5) ประสานความร่วมมือ เพื่อสนับสนุนด้านวิชาการและจัดการให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของก่องทุนในจังหวัด

(6) จัดทำระบบข้อมูลเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับก่องทุนต่าง ๆ ในจังหวัด เพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์แก่ประชาชนและส่วนที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ทราบ

(7) รายงานผลการดำเนินงานของก่องทุนในจังหวัดให้คณะกรรมการทราบ ตามระเบียบหรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด

(8) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อช่วยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด

(9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการสนับสนุนมอบหมาย

ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ ประกอบด้วย นายอำเภอหรือผู้อำนวยการเขต เป็นประธานแล้วแต่กรณี ปลัดเทศบาล หรือปลัดเมืองพทฯ แล้วแต่กรณีปลัดอำเภอฝ่ายปกครองและพัฒนาหรือผู้อำนวยการเขต แล้วแต่กรณี ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่น ๆ จำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคนแต่ไม่เกิดเก้าคน เป็นอนุกรรมการ และพัฒนาการอำเภอหรือหัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนแล้วแต่กรณี เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ มีหน้าที่ประเมินความพร้อม สนับสนุนการเตรียมความพร้อมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้านและชุมชนเมือง สนับสนุนและติดตามการดำเนินกิจกรรมของกองทุน และปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการสนับสนุน ระดับจังหวัด มอบหมาย

เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนกลไกของห้องถูนในการดำเนินการพัฒนา การเรียนรู้ร่วมกันในการบริหารการจัดการกองทุนด้วยความสมัครใจ ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด แต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายชุมชนระดับอำเภอซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนกลุ่มหรือองค์กรประชาชน เครือข่ายชุมชน ประชษฐ์ชาวบ้าน ในจำนวนตามความเหมาะสมของพื้นที่ โดยให้มี บทบาทในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ

หมวด 5

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ข้อ 16 ให้กองทุนแต่ละกองทุนมีคณะกรรมการกองทุน จำนวนสิบห้าคน ประกอบด้วยกรรมการ ซึ่งมาจากการคัดเลือกันเอง โดยสมาชิกซึ่งกรรมการดังกล่าวเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และมีความรับผิดชอบ ที่จะบริหารจัดการกองทุน ซึ่งเป็นที่ยอมรับของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง และต้องมีคุณสมบัติตามข้อ 17

หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกกรรมการกองทุนนี้ ให้คณะกรรมการกองทุน ออก ข้อบังคับกองทุนตามปกติของที่ประชุมสมาชิก

ข้อ 17 กรรมการกองทุนต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะดังนี้

- (1) เป็นผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน และอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสองปี ก่อนวันที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการกองทุน
- (2) เป็นผู้ที่บรรลุนิติภาวะ โดยมีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์
- (3) ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละ มีส่วนร่วมในการกรรมชุมชน ไม่ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และไม่มีประวัติเสียหายด้าน การเงิน ตลอดจนยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
- (4) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (5) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท
- (6) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิด แต่รอการกำหนดโทษหรือการลงโทษในความผิดต่อตัวแทนหน้าที่ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ยกเว้นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์และความผิดฐานบุกรุก
- (7) ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการ องค์กรหรือหน่วยงานที่สังกัด
- (8) ไม่เป็นผู้ไม่ใช้สิทธิเลือกตั้งที่เสียสิทธิตามมาตรา 68 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540
- (9) ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนตามข้อ 20(3) และ (4) ข้อ 18 คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้
- (1) บริหารจัดการกองทุน รวมทั้งตรวจสอบ กำกับ ดูแล จัดสรรผลประโยชน์ของเงินกองทุน เพื่อสอดคล้องและเกื้อกูลกับกองทุนอื่น ๆ ที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้าน
- (2) ออกแบบเบี้ยน ข้อบังคับ หลักเกณฑ์หรือวิธีการเกี่ยวกับการบริหารกองทุนที่ไม่ขัดแย้งกับระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด และด้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก
- (3) รับสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิก ทั้งที่เป็นกลุ่ม องค์ชุมชน หรือปัจเจกบุคคลในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง
- (4) สำรวจและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ อุตสาหกรรมครัวเรือนและวิสาหกิจชุมชนในเขตท้องถิ่นหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองนี้ ตลอดจนสำรวจและจัดทำข้อมูลดังกล่าวของกองทุนอื่น ๆ ที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง
- (5) พิจารณาการให้กู้เงินตามระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

(6) ดำเนินการตามที่กำหนดหรือได้ตกลงกัน หรือตามที่สมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของสมาชิกทั้งหมดถูกต้อง ดำเนินการให้เสร็จภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่รับคำร้อง

(7) จัดหรือเรียกประชุมสมาชิกตามที่กำหนดหรือได้ตกลงกัน หรือตามที่สมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของสมาชิกทั้งหมดถูกต้อง ดำเนินการให้เสร็จภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่รับคำร้อง

(8) จัดทำบัญชีและส่งมอบเงินที่ได้รับการจัดสรร ดอกผล ผลตอบแทน หรือรายได้ที่เกิดขึ้นจากเงินที่ได้รับการจัดสรรจากคณะกรรมการคืนให้แก่องค์กรให้ครบเต็มตามจำนวนที่ได้รับอนุมัติให้เบิกจ่าย ในกรณีที่คณะกรรมการมีหนังสือหรือคำสั่งเป็นที่สุด เมื่องจากคณะกรรมการกองทุน ไม่ปฏิบัติตามหรือบริหารจัดการกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบหรือข้อบังคับที่กองทุนกำหนด

(9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย

ข้อ 19 กรรมการกองทุนมีภาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี

ในกรณีที่กรรมการกองทุนมีภาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี

ในกรณีที่ กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้คณะกรรมการกองทุนประกอบด้วยกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ และให้คณะกรรมการกองทุนจัดให้มีการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งแทนกรรมการกองทุน ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อ 16 ภายในระยะเวลาสามสิบวัน

กรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับคัดเลือกอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

ข้อ 20 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งเพื่อ

(1) ตาย

(2) ลาออกจาก

(3) คณะกรรมการกองทุนมีมติให้ออกคัดวายคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

(4) ที่ประชุมสมาชิกมีมติให้ออกคัดวายคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

(5) มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ 17 (4)(5)(6) และ (7)

(6) คณะกรรมการให้ออก เนื่องจากมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าขาดคุณสมบัติและ มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ 17

ในกรณีที่กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะกรรมการกองทุนอาจแต่งตั้ง บุคคลจากสมาคมเช้าสำรองตำแหน่งกรรมการกองทุนแทนก็ได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งแทนอยู่ใน ตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

ให้นำบทัญญัติในข้อ 19 วรรคสาม มาใช้บังคับกับกรรมการกองทุนซึ่งพ้นจาก ตำแหน่งตาม (2) และ (3)

ข้อ 21 ให้คณะกรรมการกองทุนเลือกกรรมการด้วยกันเป็นประธานกรรมการ กองทุน รองประธานกรรมการกองทุน เหรัญญิกกองทุน และเลขานุการกองทุน

ข้อ 22 การประชุมคณะกรรมการกองทุนต้องมีกรรมการมาประชุมเกินกึ่งหนึ่ง ของจำนวนกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ในขณะนั้น จึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการกองทุนไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธาน กรรมการกองทุน ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการกองทุนและรองประธาน กรรมการกองทุนไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการ คนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยข้อหาของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งใน การลงคะแนน ถ้าคะแนนเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงขี้ ขาด

กรรมการกองทุนผู้ใดมีส่วนได้เสียเป็นส่วนตัวในเรื่องใด ห้ามมิให้เข้าประชุมในเรื่อง นั้น

หมวด 6 กองทุนและสมาคมกองทุน

ข้อ 23 กองทุนหมู่บ้าน และ กองทุนชุมชนเมือง อาจประกอบด้วยเงินและ ทรัพย์สิน ดังนี้

- (1) เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ
- (2) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้โดยปราศจากภาระผูกพัน
- (3) เงินกู้ยืม

(4) คอกผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการกองทุน

(5) เงินจากสัจจะและเงินรับฝาก

(6) เงินค่าหุ้น

(7) เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก

(8) เงินและทรัพย์สินอื่น ๆ ตามระเบียบที่กองทุนกำหนด

ข้อ 24 สมาชิกกองทุน ประกอบด้วยบุคคลธรรมด้าที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านนี้และมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะดังต่อไปนี้ตามข้อบังคับของกองทุน

การรับสมัครสมาชิกและการขาดจากสมาชิกภาพของสมาชิก ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์เงื่อนไขและวิธีการที่กองทุนกำหนด ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความต้องการและการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองเป็นหลัก

ข้อ 25 คณะกรรมการกองทุนสามารถกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน ให้สมาชิกถือหุ้นของกองทุนหรือมีเงินฝากสัจจะไว้ที่กองทุน

ข้อ 26 ให้มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปีผู้ถือหุ้นอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในกำหนดระยะเวลาสิบห้าวัน นับจากวันที่กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งตามวาระ เพื่อพิจารณาผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนและรับรองคณะกรรมการกองทุนที่ได้รับเลือกใหม่

วิธีการในการเรียกประชุมให้เป็นไปตามที่กองทุนกำหนด โดยคำนึงถึง จริตประเพณีของแต่ละหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

ข้อ 27 นอกจากการประชุมใหญ่สามัญประจำปีแล้ว คณะกรรมการกองทุน อาจเรียกประชุมวิสามัญเมื่อใดก็ได้ เมื่อมีเหตุที่ต้องขอมติหรือขอความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกตามระเบียบนี้ หรือเมื่อคณะกรรมการกองทุนจะเห็นสมควร

นอกจากกรณีตามวรคานี้ ให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในระยะเวลาสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับการร้องขอเป็นหนังสือจากสมาชิกซึ่งเข้าชื่อกันมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

ข้อ 28 ในการประชุมสมาชิกต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

สมาชิกจะมอบอำนาจเป็นหนังสือให้บุคคลอื่นมาประชุมแทนตนก็ได้ แต่ผู้รับมอบอำนาจจะนับเป็นจำนวนจากสมาชิกเกินกว่าหนึ่งรายไม่ได้

การประชุมคราวใดมีสมาชิกมาประชุมไม่ครบองค์ประชุม ให้นัดประชุมอีกครั้งหนึ่งภายในสิบห้าวันนับแต่วันนัดประชุมครั้งแรก ในการประชุมครั้งหลังถ้ามิใช่เป็นการประชุม

ให้กู้ส่วนบุคคลประจำปี เมื่อมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดให้ถือเป็นองค์ประชุม

ข้อ 29 สมาชิกคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน

ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงซี้ขาด การวินิจฉัยซี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

หมวด 7

การกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ข้อ 30 สมาชิกตามข้อ 18(3) ที่ประสงค์จะขอรู้เงินจากกองทุนด้องจัดทำคำขอถูโดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน โดยให้ยื่นคำขอรู้ดังกล่าวต่อ คณะกรรมการกองทุนให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาเงินกู้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

ข้อ 31 คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกินจำนวนสองหมื่นบาท

ในการถือที่คณะกรรมการกองทุน มีมติเห็นควรอนุมัติเงินกู้รายได้เกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ ตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิกเพื่อให้สมาชิกพิจารณา วินิจฉัยซี้ขาดต่อไป แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งต้องไม่เกินจำนวนห้าหมื่นบาท

การอนุมัติเงินกู้ฉุกเฉิน ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสม และ จำเป็น

ข้อ 32 ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติอนุมัติเงินกู้ยืมตามคำขอทั้งหมดหรือบางส่วน ให้บันทึกความเห็นในแบบคำขอรู้ยืมเงิน พร้อมทั้งส่งสำเนาแบบคำขอรู้ยืมเงินตลอดจนเงื่อนไขและรายละเอียดในการอนุมัติเงินกู้ยืม ตลอดจนเงื่อนไขและรายละเอียดในการอนุมัติเงินกู้ แจ้งให้ผู้ขอรู้และธนาคารรับทราบโดยเร็ว

ให้คณะกรรมการกองทุน แต่งตั้งผู้แทนกรรมการกองทุนอย่างน้อยสองคน เป็นผู้แทนคณะกรรมการกองทุนในการทำสัญญาภัยยืมเงินกับผู้ขอรู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้

ให้ผู้ขอรู้ได้รับอนุมัติเงินกู้ เปิดบัญชีออมทรัพย์กับธนาคาร และแจ้งหมายเลขบัญชีออมทรัพย์ให้คณะกรรมการกองทุนรับทราบโดยเร็ว

การโอนเงินเข้าบัญชีผู้กู้ตามวาระสอง ธนาคารจะเป็นผู้ทำหน้าที่โอนเงินเข้าในบัญชีผู้กู้ ที่ผ่านการพิจารณาอนุมัติจากคณะกรรมการกองทุน ตามคำสั่งและเงื่อนไขของคณะกรรมการกองทุน

ข้อ 33 คณะกรรมการกองทุนอาจเรียกหลักประกันเงินกู้ ไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือทรัพย์สินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

ข้อ 34 ให้คณะกรรมการกองทุนกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนเงินฝาก และเงินฝากและเงินกู้เป็นอัตราที่แน่นอนตามความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก โดยคำนึงถึงจริตประเพณี และสภาพเศรษฐกิจและสังคมในหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นหลัก และปีประการอัตราดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนดังกล่าวอย่างเปิดเผย

ข้อ 35 การกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณา ตามความเหมาะสมแห่งสัญญาเงินกู้แต่ละราย การชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทน ให้ผู้กู้ชำระให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี นับแต่วันที่ทำสัญญา

การชำระคืนเงินกู้หรือเงินลงทุนประเภท ผู้กู้หรือผู้ที่นำเงินไปลงทุนจะต้องนำเงินไปส่งคืน ณ ธนาคารและนำหลักฐานการส่งชำระคืนเงินกู้หรือเงินลงทุนไปมอบให้คณะกรรมการกองทุน เพื่อเป็นหลักฐานในการจัดทำบัญชีหรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 36 ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาไม่ชำระคืนต้นเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทน ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาถ้วนเงิน ให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับตามจำนวนที่ระบุขึ้นบังคับที่กองทุนกำหนดไว้อย่างแน่นอนสำหรับจำนวนที่ขาดหรือค้างชำระ เว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันการชำระหนี้

คณะกรรมการกองทุนอาจพิจารณายกเลิก หรือปรับลดเบี้ยปรับให้แก่ผู้กู้รายหนึ่งรายใด ก็ได้มีเมื่อมีเหตุผลอันสมควร และด้วยความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกด้วยเสียงกึ่งหนึ่ง หรือดำเนินการอื่น ๆ ตามระเบียบที่กองทุนกำหนด

ข้อ 37 ในกรณีที่ผู้กู้มิได้ร่วมดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอสัญมิเงินหรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้กู้นำเงินไปใช้ก่อกรรมบนวัตถุประสงค์ โดยปราศจากเหตุผลอันสมควร ให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจยกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนที่ค้างชำระคืนจำนวนได้โดยทันที

ให้คณะกรรมการกองทุน เรียกประชุมสมาชิกเพื่อลงมติให้ผู้กู้ซึ่งนำเงินกู้ไปใช้ก่อกรรมบนวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในคำขอสัญมิเงิน พ้นจากสมาชิกภาพในระบบสินวันหลังจากวันยกเลิกสัญญา

สมาชิกซึ่งที่ประชุมสมาชิกมีมติให้พ้นจากสมาชิกภาคตามวาระของ ห้ามมิให้สมัครเข้า เป็นสมาชิกของกองทุนเป็นระยะเวลาสองปี

หมวด 8 การทำบัญชีและการตรวจสอบ

ข้อ 38 ให้คณะกรรมการกองทุนจัดทำบัญชีของกองทุนตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่คณะกรรมการกำหนดอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง และแจ้งให้สมาชิกทราบ รวมทั้งให้จัดทำ สรุปผลการดำเนินงานประจำปีรายงานต่อกองธรรมการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

คณะกรรมการกองทุน ต้องจัดให้มีระบบการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการบริหาร จัดการ การเงิน การบัญชี และการพัสดุ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบของสมาชิก เป็นหลัก

คณะกรรมการ อาจแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลที่เห็นสมควรเป็นผู้ตรวจสอบกองทุน เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบบัญชี และการพัสดุ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบของ สมาชิกเป็นหลัก

คณะกรรมการ อาจแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลที่เห็นสมควรเป็นผู้ตรวจสอบกองทุน เพื่อทำหน้าที่ ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารจัดการกองทุน และการดำเนินงานของ คณะกรรมการกองทุน ได้ตามที่เห็นสมควร ในกรณีให้คณะกรรมการกองทุนนี้หน้าที่อำนวยความ สะดวกในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบกองทุน

ข้อ 39 ให้คณะกรรมการกองทุนจัดทำรายงานการเงินตามแบบที่คณะกรรมการ กำหนด และส่งให้ผู้ตรวจสอบบัญชีที่คณะกรรมการกำหนดดูภายนอกในระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วัน สิ้นปีทางบัญชีของทุกปี

ให้คณะกรรมการกองทุน แต่งตั้งผู้ตรวจสอบบัญชีของกองทุน เพื่อทำหน้าที่ประเมินผลการ ใช้จ่ายและทรัพย์สินของกองทุน โดยให้แสดงความคิดเห็นข้อวิเคราะห์ว่าการใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไป ตามวัตถุประสงค์ ประยุกต์และได้ผลตามเป้าหมายเพียงใด และให้ทำบันทึกรายงานผลการสอบ บัญชีต่อคณะกรรมการกองทุน พร้อมทั้งจัดพิมพ์เผยแพร่ต่อสมาชิกและสาธารณชน

ข้อ 40 การจัดสรรกำไรสุทธิ เมื่อสิ้นปีทางบัญชีหากปรากฏว่าไม่มีกำไรสุทธิ คณะกรรมการกองทุน สามารถนำกำไรสุทธิมาจัดสรรตามระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่กองทุนกำหนด

หมวด 9

บทเฉพาะกาล

ข้อ 41 ในวาระเริ่มแรกในส่วนของหมู่บ้าน ให้ผู้ใหญ่บ้านเรียกประชุมหัวหน้าครัวเรือนในหมู่บ้านครัวเรือนละหนึ่งคน เพื่อเปิดเวทีชาวบ้านในการดำเนินการเลือกคณะกรรมการกองทุนจากผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ 17 โดยมีคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอเป็นผู้ให้กำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนสนับสนุนให้การเลือกสรรดำเนินไปด้วยความโปร่งใส บริสุทธิ์ยุติธรรม

การประชุมตามวาระหนึ่ง ผู้มาประชุมจะต้องมีหัวหน้าครัวเรือนจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน ทั้งนี้ หัวหน้าครัวเรือนอาจมอบหมายให้ผู้แทนครัวเรือนเข้าประชุมแทนได้

เมื่อที่ประชุมกำหนดวิธีการเลือกแล้วเสร็จ ให้ผู้ใหญ่บ้านและประธานหมู่บ้าน ตลอดจนคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอสนับสนุน ให้การเลือกคณะกรรมการกองทุน เป็นไปตามมติของเวทีชาวบ้าน

ในส่วนของชุมชนเมืองให้ประธานอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ เป็นผู้ทำหน้าที่แทนผู้ใหญ่บ้านตามวาระแรก

ข้อ 42 เมื่อครบกำหนดระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่กรรมการกองทุนตามข้อ 41 เข้าดำรงตำแหน่ง ให้กรรมการกองทุนจับสลากออกจำนวนกี่หนึ่งของคณะกรรมการกองทุน ทั้งหมด

ให้นำทบัญญัติในข้อ 19 วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับกับกรณีตามวาระหนึ่งโดยอนุโลม

ข้อ 43 คณะกรรมการกองทุนตามข้อ 41 ต้องดำเนินการยื่นขอขึ้นทะเบียนจัดตั้งกองทุนต่อคณะกรรมการหรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ และเปิดบัญชีเงินฝากของคณะกรรมการกองทุนให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันหลังจากได้รับเลือก

ข้อ 44 ให้คณะกรรมการกองทุนตามข้อ 41 เปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ภายใต้ชื่อบัญชี “กองทุนหมู่บ้าน (ชื่อบ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....)” ไว้กับธนาคาร เพื่อรับโอนเงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ

ข้อ 45 ภายในหนึ่งปี นับตั้งแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการการ
ประเมินผลการดำเนินการตามระเบียบนี้ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2544

ลงนาม สุวิทย์ คุณกิตติ

(นายสุวิทย์ คุณกิตติ)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 118 ตอนพิเศษ 48ฯ ลงวันที่ 30 พฤษภาคม 2544

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ค

แบบสอบถาม (ชุดที่ 1)

เรื่อง

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานโครงการธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่ง จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง

เอกสารชุดนี้เป็นแบบสอบถามประกอบการวิจัยระดับปริญญาโท คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อศึกษาถึงการดำเนินงานของธนาคารชุมชนที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและ ชุมชนเมือง และประชาชนทั่วไปในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้วิจัยขอียนยันว่าการตอบ คำถามในครั้งนี้ จะถูกนำไปใช้ในการศึกษาวิจัยเชิงวิชาการเท่านั้น จึงขอความกรุณาจากท่าน โปรด ให้ข้อมูลตามความเป็นจริง ตามความรู้สึกนึกคิดของตัวท่านเอง ผู้วิจัยขอขอบคุณท่านที่กรุณาให้ ข้อมูลมา ณ โอกาสนี้

นายประชัน หันซัยเนาว์

ผู้วิจัย

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการให้สินเชื่อ

กรุณาทำเครื่องหมาย/หรือใส่ลำดับตัวเลขเรียงตามความสำคัญลงในเครื่องหมาย ( ) ในข้อที่จริง

มากที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ

( ) ชาย

( ) หญิง

2. สถานภาพ

- ( ) โสด   ( ) สมรส
 ( ) หย่า   ( ) ม่าย

3. จำนวนบุตรที่อยู่ในความดูแล

- ( ) ไม่มี   ( ) 1-2 คน
 ( ) 2-4 คน   ( ) มากกว่า 4 คน

4. ภูมิการศึกษา

- ( ) ต่ำกว่าปริญญาตรี
 ( ) ปริญญาตรี
 ( ) สูงกว่าปริญญาตรี

5. อายุงานรวมทั้งหมด

- ( ) 1 ถึง 3 ปี   ( ) 3 ถึง 5 ปี
 ( ) 5 ถึง 10 ปี   ( ) มากกว่า 10 ปี

6. อายุงานในหน้าที่ปฏิบัติในปัจจุบัน

- ( ) ด้านสินเชื่อ.....ปี
 ( ) ด้านเงินฝาก/บริการลูกค้า.....ปี
 ( ) ด้านต่างประเทศ.....ปี
 ( ) อื่น ๆ ระบุ.....ระยะเวลา.....ปี

7. ประสบการณ์ด้านที่เกี่ยวกับชุมชนหรือกองทุนหมู่บ้านหรือศึกษาด้านนี้

- ( ) เคยมีประสบการณ์ด้าน.....ระยะเวลา.....ปี
 ( ) ไม่เคยมีประสบการณ์
 ( ) อื่น ระบุ.....ระยะเวลา.....ปี

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสินเชื่อ

1. ท่านคิดว่าการให้สินเชื่อแก่ลูกค้ากลุ่มกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้ผลตอบแทนเป็นอย่างไร เมื่อเทียบกับการให้สินเชื่อทั่วไป
  - ( ) ให้ผลตอบแทนน้อยกว่า
  - ( ) ให้ผลตอบแทนเท่ากัน
  - ( ) ให้ผลตอบแทนมากกว่า
2. ท่านคิดว่าเหตุผลที่สำคัญในการให้สินเชื่อแก่กลุ่มกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้แก่ข้อใด (ตอบมากกว่า 1 ข้อ ได้ หรือ ส่วนมากแล้วเรียงตามลำดับ)
  - ( ) ผลตอบแทนทางกำไรมาก เพราะว่า.....
  - ( ) ผลทางด้านชื่อเสียง เพราะว่า.....
  - ( ) ผลทางด้านช่วยเหลือประชาชน เพราะว่า.....
  - ( ) ผลทางด้านการเมือง และสนองนโยบาย เพราะว่า.....
3. ท่านคิดว่าการให้สินเชื่อลูกค้ากลุ่มกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีความเสี่ยงมากน้อยแค่ไหน เมื่อเทียบกับการให้สินเชื่อทั่วไป
  - ( ) มีความเสี่ยงน้อย เพราะว่า.....
  - ( ) มีความเสี่ยงเท่ากัน เพราะว่า.....
  - ( ) มีความเสี่ยงมากกว่า เพราะว่า.....
4. ท่านคิดว่าการให้สินเชื่อแก่ลูกค้ากลุ่มกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีความเสี่ยงด้านใดบ้าง เมื่อเทียบกับการให้สินเชื่อทั่วไป (ตอบได้มากกว่า 1 หรือ ส่วนมากความเสี่ยง)
  - ( ) เสี่ยงในการผ่อนชำระไม่ตรงตามงวด เพราะว่า.....
  - ( ) เสี่ยงในการไม่ผ่อนชำระ เพราะว่า.....
  - ( ) ให้ประโยชน์มากกว่าสินเชื่อประเภทอื่น เพราะว่า.....
5. ท่านคิดว่ามีวิธีการ แนวทางในการแก้ไข ความเสี่ยงด้านต่าง ๆ จากการให้สินเชื่อแก่กลุ่มกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองหรือไม่อ้างไรบ้าง
  - ( ) มี ได้แก่.....
  - ( ) ไม่มี

6. ท่านคิดว่าการให้สินเชื่อแก่ลูกค้ากลุ่มกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีประโยชน์ต่อประชาชน ทั่วไปมากน้อยแค่ไหน เมื่อเทียบกับการให้สินเชื่อทั่วไป
- ( ) ให้ประโยชน์น้อยกว่าสินเชื่อประเภทอื่น เพราะว่า.....
- ( ) ให้ประโยชน์เท่ากับสินเชื่อประเภทอื่น เพราะว่า.....
- ( ) ให้ประโยชน์มากกว่าสินเชื่อประเภทอื่น เพราะว่า.....
7. ท่านคิดว่าการให้สินเชื่อแก่ลูกค้ากลุ่มกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ชาระหนี้เป็นอย่างไรบ้าง เมื่อเทียบกับการให้สินเชื่อทั่วไป
- ( ) ชาระหนี้ตรงตามจังหวัดเวลาดีกว่าสินเชื่อประเภทอื่น เพราะว่า.....
- ( ) ชาระหนี้ตรงตามจังหวัดเวลาเท่ากับสินเชื่อประเภทอื่น เพราะว่า.....
- ( ) ชาระหนี้ตรงตามจังหวัดเวลา晚 อ้อยกว่าสินเชื่อประเภทอื่น เพราะว่า.....
8. ท่านคิดว่าการให้สินเชื่อแก่ลูกค้ากลุ่มกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กลุ่มที่ได้รับการจัดเกรด AAA การชาระหนี้เป็นอย่างไรบ้าง เมื่อเทียบกับสินเชื่อทั่วไป
- ( ) ชาระหนี้ตรงตามจังหวัดเวลาดีกว่าสินเชื่อประเภทอื่น เพราะว่า.....
- ( ) ชาระหนี้ตรงตามจังหวัดเวลาเท่ากับสินเชื่อประเภทอื่น เพราะว่า.....
- ( ) ชาระหนี้ตรงตามจังหวัดเวลา晚 อ้อยกว่าสินเชื่อประเภทอื่น เพราะว่า.....
9. ในการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อแก่กลุ่มกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ลูกค้ารายที่ได้รับคะแนนจากการอนุมัติสูง มีความสัมพันธ์กับการชาระหนี้สมำเสมอหรือไม่
- ( ) สัมพันธ์กันมาก เพราะว่า.....
- ( ) ไม่สัมพันธ์กันเลย เพราะว่า.....
- ( ) สัมพันธ์กันบ้าง เพราะว่า.....
10. ท่านคิดว่าจะให้สินเชื่อแก่กลุ่มกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต่อไปหรือไม่
- ( ) ควรจะให้สินเชื่อต่อไป เพราะว่า.....
- ( ) ไม่ควรให้สินเชื่อต่อไป เพราะว่า.....
11. ท่านคิดว่าลูกค้ากลุ่มกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีภาระหนี้อื่น ๆ ที่ต้องผ่อนชำระหรือไม่
- ( ) มี เช่น.....
- ( ) ไม่มี

12. ท่านคิดว่าภาระค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในครอบครัวของลูกค้ากู้ม่องทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีอะไรบ้าง

- ( ) การศึกษาของสมาชิกในครอบครัว
- ( ) ผ่อนชำระหนี้(รถ, บ้าน, ที่ดิน)
- ( ) ท่องเที่ยว, เดินทาง
- ( ) เช่าบ้าน, บริโภค
- ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

13. กรณีที่ลูกค้านำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์ผู้ให้กู้เนื่องจาก

- ( ) มีความจำเป็นต้องนำเงินไปใช้ด้านอื่นมากกว่า
- ( ) วัตถุประสงค์ของผู้ให้กู้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้กู้
- ( ) ถ้าลูกค้านำเงินไปใช้ด้านอื่น จะให้ผลตอบแทนมากกว่า
- ( ) สาเหตุอื่น ๆ .....

14. กรณีที่ลูกค้านำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของผู้ให้กู้เนื่องจาก

- ( ) วัตถุประสงค์ของผู้ให้กู้เหมาะสมเด็ดขาด
- ( ) ถ้านำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ จะให้ผลตอบแทนมากกว่า
- ( ) สาเหตุอื่น ๆ .....

15. ท่านคิดว่าการให้สินเชื่อแก่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จะแก้ปัญหาต่าง ๆ ตามนโยบายรัฐบาลได้หรือไม่

- ( ) ไม่ได้เลย เพราะ.....
- ( ) ได้บ้าง เช่น.....
- ( ) ได้มาก เช่น.....

16. ท่านคิดว่าลูกค้ามีรายได้โดยเฉลี่ยประมาณเท่าไรต่อปีต่อคน

- ( ) 0 ถึง 25,000 บาท
- ( ) 25,001 ถึง 50,000 บาท
- ( ) 50,001 ถึง 75,000 บาท
- ( ) 75,001 ถึง 100,000 บาท
- ( ) มากกว่า 100,000 บาท

17. ท่านคิดว่าข้อดีของการให้สินเชื่อแก่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เรียงตามลำดับมีอะไรบ้าง

- ( ) ให้โอกาสแก่นักคลอดที่ขาดโอกาสสู่เงินจากสถาบันการเงินต่าง ๆ
- ( ) อัตราดอกเบี้ยต่ำกว่ากู้เงินของระบบ
- ( ) มีการให้คำแนะนำปรึกษาแก่สมาชิก
- ( ) อื่น ๆ ระบุ.....

18. ท่านคิดว่าการให้สินเชื่อแก่กลุ่มกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ทำให้เกิดการหมุนเวียนของเงินทุนในระบบเศรษฐกิจระดับชุมชนมากน้อยเพียงใด

- ( ) มากที่สุด อย่างไร.....
- ( ) น้อย อย่างไร.....
- ( ) ไม่แน่ใจ.....

19. ภัยหลังจากที่ให้สินเชื่อแก่กลุ่มกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแล้ว ทำให้กลุ่มดังกล่าวมีรายได้เป็นอย่างไรบ้าง

- ( ) เพิ่มเดิม
- ( ) เพิ่มขึ้นบ้าง
- ( ) เพิ่มขึ้นมาก
- ( ) อื่น ๆ .....

อื่น ๆ

แบบสอบถาม (ชุดที่ 2)

๒๕

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานโครงการธนาคารชุมชน ของธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่ง

จังหวัดเชียงใหม่

កំណើន

เอกสารชุดนี้เป็นแบบสอนความประกูลการวิจัยระดับปริญญาโท คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อศึกษาถึงการดำเนินงานของธนาคารชุมชนที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และประชาชนทั่วไปในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้วิจัยขอebinยันว่าการตอบคำถามในครั้งนี้ จะถูกนำไปใช้ในการศึกษาวิจัยเชิงวิชาการเท่านั้น จึงขอความกรุณางานท่าน โปรดให้ข้อมูลตามความเป็นจริง ตามความรู้สึกนึกคิดของตัวท่านเอง ผู้วิจัยขอขอบคุณท่านที่กรุณาให้ข้อมูลมา ณ โอกาสนี้

นายประชัน หันซ้ายเนว

ជំរឿយ

แบบสอนตามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการให้สินเชื่อ

กรุณาระบุเครื่องหมาย/หรือใส่ลำดับตัวเลขเรียงตามความสำคัญลงในเครื่องหมาย ( ) ในข้อที่จริงมากที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ
    ( ) ชาย   ( ) หญิง
2. สถานภาพ
    ( ) โสด   ( ) สมรส
    ( ) หย่า   ( ) ม่าย

3. จำนวนบุคคลที่อาสาช่วยในการอบครัวท่าน

( ) 1 – 2 คน

( ) 3 – 5 คน

( ) มากกว่า 5 คน

4. จำนวนบุตรที่อยู่ในความดูแล

( ) ไม่มี ( ) 1 – 2 คน

( ) 2 – 4 คน ( ) มากกว่า 4 คน

5. ภูมิการศึกษา

( ) ต่ำกว่ามัธยมศึกษา

( ) มัธยมศึกษา ( ) สูงกว่ามัธยมศึกษา

6. ลักษณะการครอบครัวที่อยู่อาศัย

( ) เป็นของตนเอง ( ) เช่าอาศัย

( ) เป็นของญาติ ( ) เป็นของบิดามารดา

7. ท่านอาสาช่วยในพื้นที่น้านกี่ปี (เขตอำเภอเมือง)

( ) 1 – 3 ปี

( ) 4 – 10 ปี

( ) มากกว่า 10 ปี แต่ไม่ได้เกิดที่นี่

( ) ตั้งแต่เกิด

8. รายได้ของท่านโดยเฉลี่ยต่อปีต่อคน

( ) 0 ถึง 25,000 บาท

( ) 25,001 ถึง 50,000 บาท

( ) 50,001 ถึง 75,000 บาท

( ) 75,001 ถึง 100,000 บาท

( ) มากกว่า 100,000 บาท

9. ท่านมีรายได้อื่น ๆ อีกหรือไม่

( ) มีรายได้เพียงอย่างเดียว

( ) มีรายได้ 1 ถึง 2 อย่าง

( ) มีรายได้มากกว่า 2 อย่าง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสินเชื่อ

1. ท่านเป็นสมาชิกในกลุ่มชุมชน AAA หรือไม่ (ซึ่งจัดโดยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ)

( ) เป็น

( ) ไม่เป็น
2. ท่านได้รับอนุมัติงบจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หรือธนาคารชุมชนหรือไม่

( ) ได้รับ .....(ตอบทุกข้อยกเว้นข้อ 6,7,)

( ) ไม่ได้รับอนุมัติ.....(ตอบเฉพาะ ข้อ 6,7)
3. เงินกู้ที่ท่านได้รับเพียงพอต่อความต้องการหรือไม่

( ) เพียงพอ

( ) ไม่เพียงพอ ขาดไปเท่าไหร่..... เพราะว่า.....
4. จำนวนเงินท่าไหร์ที่ท่านคิดว่าเพียงพอต่อความต้องการ

( ) ไม่เกิน 10,000 บาท เพราะว่า.....

และนำไปใช้.....

( ) มากกว่า 10,000 บาท แต่ไม่เกิน 50,000 บาท เพราะว่า .....

และนำไปใช้.....

( ) มากกว่า 50,000 บาท แต่ไม่เกิน 100,000 บาท เพราะว่า .....

และนำไปใช้.....

( ) มากกว่า 100,000 บาท เพราะว่า .....

และนำไปใช้.....
5. ท่านคิดว่าการให้เงินกู้แก่กองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง กระ化ไปยังกลุ่มต่าง ๆ ทั่วถึง หรือไม่

( ) กระ化ได้ทั่วถึง เพราะว่า.....

( ) กระ化ไม่ทั่วถึง เพราะว่า.....
6. ในการที่ท่านไม่ได้รับเงินกู้ หรือไม่ได้กู้เงิน มีผลกระทบต่อท่านหรือไม่ อย่างไร (เฉพาะท่านที่ไม่ได้กู้เงิน)

( ) ไม่ผลกระทบ เพราะว่า.....

( ) ผลกระทบบ้างเล็กน้อย เพราะว่า.....

( ) ผลกระทบมาก เพราะว่า..... โปรดระบุ.....

7. กรณีท่านไม่ได้รับเงินอนุมัติเงินกู้ มีผลกระทบต่อท่านด้านใดมากที่สุด (เฉพาะท่านที่ไม่ได้กู้เงิน)
- ( ) สภาพความเป็นอยู่ เพราะว่า.....
  - ( ) ฐานะทางการเงิน เพราะว่า.....
  - ( ) การกินดือยู่ดี เพราะว่า.....
  - ( ) เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ เพราะว่า.....
8. ท่านนำเงินกู้ที่ได้ไปใช้ตรงตามจุดประสงค์ของผู้ให้กู้หรือไม่
- ( ) ตรงตามจุดประสงค์.....% (ตอบข้อที่ 9) เพราะว่า.....
  - ( ) ไม่ตรงตามจุดประสงค์.....% (ตอบข้อที่ 10) เพราะว่า.....
9. กรณีท่านนำเงินกู้ไปใช้ไม่ตรงตามจุดประสงค์ผู้ให้กู้เนื่องจาก
- ( ) มีความจำเป็นต้องนำเงินไปใช้ด้านอื่นมากกว่า
  - ( ) ไม่วัดกุประสงค์ของผู้ให้กู้ไม่เหมาะสม
  - ( ) ถ้านำเงินไปใช้ด้านอื่น จะให้ผลตอบแทนมากกว่า
  - ( ) สาเหตุอื่นๆ .....
10. กรณีท่านนำเงินไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้ให้กู้
- ( ) วัตถุประสงค์ของผู้ให้กู้เหมาะสมสมดีแล้ว
  - ( ) ถ้านำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ จะให้ผลตอบแทนมากกว่า
  - ( ) สาเหตุอื่นๆ .....
11. ท่านนำเงินกู้ที่ได้รับไปใช้ส่วนใดบ้าง เรียงตามลำดับ
- ( ) บริโภค
  - ( ) ซื้อเครื่องอิเล็กทรอนิกส์
  - ( ) ลงทุนในการทำกำไร เกี่ยวกับ.....
  - ( ) นำไปชำระหนี้คิม
  - ( ) นำไปใช้ในทางอื่นๆ ระบุ.....
12. ท่านผ่อนชำระหนี้เงินกู้ครบถ้วน ตรงตามเวลาหรือไม่
- ( ) ตรงตามเวลา
  - ( ) ผ่อนชำระบ้าง แต่ไม่ครบถ้วน หรือไม่ตรงตามเวลา เพราะว่า.....
  - ( ) ไม่ผ่อนชำระเลย เพราะว่า.....

13. ท่านคิดว่าสมาชิกในกลุ่มของท่านมีสัดส่วนได้รับเงินกู้มากน้อยแค่ไหน เมื่อเทียบกับกลุ่มอื่น หรือหมู่บ้านอื่น
 ( ) ได้เงินกู้น้อยกว่ากลุ่มอื่น
 ( ) ได้เงินกู้จำนวนพอ ๆ กันกับกลุ่มอื่น ๆ
 ( ) ได้เงินกู้มากกว่ากลุ่มอื่น
14. จำนวนเงินกู้ที่ท่านได้รับอนุมัติ
 ( ) ไม่เกิน 10,000 บาท
 ( ) มากกว่า 10,000 บาท แต่ไม่เกิน 50,000 บาท
 ( ) มากกว่า 50,000 บาท แต่ไม่เกิน 100,000 บาท
 ( ) มากกว่า 100,000 บาท
15. หลังจากที่ท่านได้รับอนุมัติเงินกู้แล้ว ความเป็นอยู่ของท่านดีขึ้นหรือไม่
 ( ) เหมือนเดิม
 ( ) ดีขึ้นบ้าง
 ( ) ดีขึ้นมาก
16. ท่านมีภาระหนี้สินที่ต้องผ่อนชำระหรือไม่
 ( ) มี
 ( ) ไม่มี
17. ภาระค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในครอบครัวมีอะไรบ้าง
 ( ) การศึกษาของสมาชิกในครอบครัว.....บาท/ปี
 ( ) ผ่อนชำระหนี้(รถ,บ้าน,ที่ดิน).....บาท/ปี
 ( ) ห้องพักเชิงพาณิชย์.....บาท/ปี
18. ผู้ที่ท่านได้รับเงินกู้จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแล้ว ท่านหันไปพึ่งเงินกู้นอกระบบ หรือไม่
 ( ) ต้องพึ่งพา
 ( ) ไม่ต้องพึ่งพา
19. ภัยหลังจากที่ท่านได้รับเงินกู้และนำเงินไปใช้ประโยชน์แล้ว ท่านมีรายได้โดยเฉลี่ยเป็นอย่างไร
 ( ) เพ้าเดิม
 ( ) เพิ่มขึ้นบ้าง
 ( ) เพิ่มขึ้นมาก
 ( ) อื่น ๆ

20. ท่านคิดว่าการให้สินเชื่อแก่กลุ่มกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ทำให้เกิดการหมุนเวียนของเงินทุนในระบบเศรษฐกิจระดับชุมชนของท่านมากน้อยเพียงใด
- ( ) มากอย่างไร.....
  - ( ) ปานกลาง.....
  - ( ) น้อย.....
  - ( ) ไม่แน่ใจ.....
21. ท่านกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองไปใช้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับอะไร
- ( ) ค้าขาย (อาหาร-ขนม) ได้แก่.....
  - ( ) ประดิษฐ์ศิลป์ ได้แก่.....
  - ( ) ห้างและบริการ ได้แก่.....
  - ( ) เกษตร ได้แก่.....
  - ( ) อื่น ๆ ได้แก่.....
22. ข้อดีของเงินกู้ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้แก่
- ( ) ให้โอกาสแก่บุคคลที่ขาดโอกาสกู้เงินจากสถาบันการเงินต่าง ๆ
  - ( ) อัตราดอกเบี้ยต่ำกว่ากู้ขึ้นก่อระบบ
  - ( ) มีการให้คำแนะนำนำปรึกษาแก่สมาชิก
  - ( ) อื่น ๆ ระบุ.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ

นายประชัน หันซ้ายนาวี

วัน เดือน ปีเกิด

10 กรกฎาคม 2509

ประวัติการศึกษา

สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีสถาบันราชภัฏเชียงใหม่
(การจัดการทั่วไป) พ.ศ.2533

สำเร็จการศึกษาวุฒินักการเงินการธนาคาร
(ภาษาไทย) พ.ศ.2536

สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
(เศรษฐศาสตรธุรกิจ) พ.ศ.2537

ประสบการณ์ทำงาน

พนักงานสินเชื่อ ธนาคารมahanakorn จำกัด (มหาชน)

สาขาเชียงใหม่ พ.ศ.2534-2535

พนักงานสินเชื่อ ธนาคารมahanakorn จำกัด (มหาชน)

สาขาภาคคลองตลาด พ.ศ.2535-2536

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ ธนาคารมahanakorn จำกัด (มหาชน)

สาขาเชียงใหม่ พ.ศ.2536-2540

ปัจจุบันเป็นเจ้าหน้าที่อาชวัต ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)

สาขาคริรัตน์พิงค์ จังหวัดเชียงใหม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved